

7/16405

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 EKİM 2006

Sayı : B.15.0.SGB.610- 156
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13958

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : T.B.M.M. Başkanlığı'nın 14/09/2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-24495 sayılı yazısı.

Bursa Milletvekili Sayın Kemal DEMİREL'in tarafıma tevcih ettiği, 7/16405-24883 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü ve Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EK:

1: Önerge Cevabı (5 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
T.B.M.M.Bşk.

Bilgi:
Başbakanlık

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16405-24883)**

Soru 1:

Ülkemizde nerelerde bor madeni çıkarılmaktadır?

Cevap 1:

Ülkemizde hukuku Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait olan ve günümüzde bilinen dört adet bor yatağı vardır.

Bunlar; Emet-Kütahya, Bigadiç-Balıkesir, Kırka-Eskişehir ve Kestelek Mustafakemalpaşa-Bursa bor madeni yataklarıdır.

Ayrıca, henüz işletilmemekle birlikte Balıkesir-Susurluk Sultan Çayırı mevkiinde ve günümüzde işletilmeyen bir yatak bulunmaktadır.

SORU 2 ve 3:

Çıkarılan bor madeninin ülkemizde işlenen bölümü ne kadardır?

Son beş yıllık dönem içerisinde; bor madeni ham olarak, hangi ülkelere ve ne kadar ihraç edilmiştir?

CEVAP 2 ve 3:

Çıkarılan bor madeninin tamamı konsantre, öğütülmüş veya rafine ürün şeklinde işlenmektedir.

Bor madenleri ancak çeşitli aşamalarda işlendikten sonra (konsantre, öğütülmüş veya rafine ürün şeklinde) yurt dışına satılmaktadır. Son beş yıllık bor satış verileri, aşağıda Tablo 1'de sunulmaktadır. Ülkemizde Eti Maden İşletmeleri tarafından konsantre, öğütülmüş ve rafine olarak üretilen bor ürünlerinin %90'ı ihraç edilmekte olup %10'u yurt içinde satılmaktadır. İç piyasaya verilen bor ürünleri; seramik, cam, kimya ve deterjan sektöründe tüketilmektedir.

Tablo 1. Son beş yıllık bor satış verileri (Eti Maden İşletmeleri Gen. MÜd.).

Eti Maden İşletmeleri GM Bor Satışları (Miktar: Ton)						
Ürünler / Yıllar	2001	2002	2003	2004	2005	2006 Prog
Konsantre Bor	504.219	371.871	380.840	322.733	342.527	330.700
Öğütülmüş Kolemanit	28.008	44.865	63.955	93.316	148.210	180.000
Rafine Bor	391.552	396.028	442.407	618.369	703.907	774.834
Toplam Bor	923.779	812.764	887.202	1.034.418	1.194.644	1.285.534

Eti Maden İşletmeleri GM Bor Satışları (Tutar: ABD \$)						
Ürünler / Yıllar	2001	2002	2003	2004	2005	2006 Prog
Konsantre Bor	93.504.828	67.691.213	72.700.040	60.102.128	61.323.376	59.707.000
Öğütülmüş Kolemanit	10.555.825	16.782.988	23.959.901	32.577.695	50.389.310	61.200.000
Rafine Bor	120.046.321	116.684.537	131.784.815	181.856.580	210.167.001	228.919.000
Toplam Bor	224.106.974	201.158.737	228.444.756	274.536.404	321.879.687	349.826.000

SORU 4:

Aynı dönem içerisinde hangi ülkelerden ne kadar işlenmiş bor ithalatı yapılmıştır?

CEVAP 4:

Ülkemizin bor ithalatı oldukça düşük miktarda olup ithal edilen ürünler de genel olarak bor ihtiva eden kimyasallardır. İthalat miktarları ile ilgili olarak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre yıllar itibarıyla Türkiye bor ürünleri/Özel bor kimyasalları ithalat miktar ve değerleri, Tablo 2'de sunulmaktadır. 1999 yılında 20.532,475 ton olan ithalat, 2003 yılında 7.381,1 tona düşmüştür.

Tablo 2. Yıllar itibarıyla Türkiye Bor Ürünleri/Özel Bor kimyasalları ithalat miktar ve değerleri (TÜİK, 2004).

GTİP NO Ürün Adı	1999		2000		2001		2002		2003	
	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer (\$)
280450100000 Bor	1	43	2	73	1.201	547	300	509	3.584	19.574
252810000012 KERNİT (RAZORİT)			1570500	136933						
252890000011 KOLEMANİT	100	384								
252890000013 BORASİT	500	1648			100	131			130	331
281000100000 Dibor Trioksit	67	208			7	23				
52810000019 Diğer Tabii Sodyum Boratlar Vb. Konsantreleri; Diğer	600	6147					330	5.011		
252890000019 Diğer Tabii Boratlar Vb. Konsantreleri	298	110			1	16	2.050	28.743		
281000901000 Metaborik Asit							264	862	12	148
281000909011 Orto Borik Asit (Borik Asit)	21945	23570	11.970	10.790	18.181	17.783	5.809	23.168	3.029	17.541
281000909019 Diğer Borik Asitler	8064	5827	4.582	8.750	1.126	839	105	325	1.418	5.249
281000909029 Bor Oksitleri	179840	554870	4.993	2.503	238	158	300	184	10	140
281290000011 Bor Triflorür	11	57	361	5.153	3	306			1	816
282690901000 Potasyum Florborat Ve Potasyumun Diğer Kompleks Flor Tuzları	1550	2119	13.108	19.017	2.620	5.000	8.940	17.956	151	976
282690902000 AMONYUM FLORBORAT VE AMONYUMUN DIĞER KOMPLEKS FLOR TUZLARI	1	12	1	15	1	30				
282690909012 Sodyum Florborat Ve Sodyumun Diğer Kompleks Flor Tuzları	28531	77993	27.741	73.501	19.901	54.075	52.547	146.989	58.013	182.623
284019100000 Diğer Disodyum Terraborat Pentahidrat	31	547	39	174	219	887	5.200	2.083	3.000	949
284019900000 Disodyum Tetraborat (Rafine Boraks)	2156	10109	630	5.487	878	5.112	2.268	8.211	2.824	9.356
284020100000 Sodyum	111	2581	4.329	7.809	107	278	215	708	390	1.943

7/16405

GTİP NO Ürün Adı	1999		2000		2001		2002		2003	
	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer(\$)	Miktar (kg)	Değer (\$)
Boratlar (Anhidrit)										
1284020901000 Amonyum	1001	2952	1.200	2.717	7	87	1.000	1.484		
Boratlar										
284020909000 Diğer Boratlar	2144	103728	13.986	83.134	3.173	158.672	2.168	143.607	1.109	95.930
284030001011 Sodyum	12473065	10275288	14.182.325	10.022.713	14.772.442	10.053.676	10.481.389	7.056.070	7.250.949	5.932.445
Perborat Monohidrat										
284030001019 Diğer Sodyum	7799734	3869757	6.561.885	2.875.330	5.746.955	2.269.486	432.404	224.698	51.741	92.206
Perboratlar (Perboraks)										
284030002000 AMONYUM	60	63								
PERBORAT										
284030009000 Diğer	5412	5387	440.446	286.077	320	312	200	144	380	781
Peroxisboratlar (Perboratlar)										
284990100000 Bor Karbür	3336	54303	2.105	69.500	5.272	144.105	1.840	126.169	2.185	184.945
285000200000 Hidritir Ve	2664	73942	1.461	52.023	2.343	90.468	1.855	127.743	2.034	152.451
Nitritler										
285000900000 Boritler	1253	5256	180	6.626	600	41.947	79	3.632	140	11.008
TOPLAM	20.532.475	15.076.901	22.841.844	13.668.325	20.575.695	12.843.938	10.999.263	7.918.296	7.381.100	6.709.412

* 2003 Yılı bilgileri geçicidir.

SORU 5:

İthal edilen bor için ödenen para miktarları ne kadardır?

CEVAP 5:

İthal edilen ve genel olarak bor ihtiva eden kimyasalların parasal değeri Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 1999 yılında 15.076.901 \$ iken, 2003 yılında 6.709.412 \$ olmuştur.

SORU 6:

Bor madeninin ülkemizde işlenmesine yönelik olarak planlanmış olan çalışmalarınız mevcut mudur?

CEVAP 6:

Ülkemizde bor madenleri Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılmakta, işlenmekte ve satılmakta olup piyasa verileri doğrultusunda konsantratör, öğütücü ve rafineri kapasitelerinin artırılması için gerekli ilave ve yeni yatırımlar yapılmaktadır.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü gerek üniversiteler gerekse TÜBİTAK ve BOREN gibi diğer kurum ve kuruluşlarla bor konusunda işbirliği içerisinde. Özel bor kimyasalları üretilmesi alanındaki özel sektör önerileri de olup, özel sektör özel bor kimyasalları ve içinde bor bulunan ileri teknoloji ürünleri üretmeleri konusunda sürekli olarak yatırım yapmaya davet edilmektedir.